

مجموعه دعاوی امور حسبی

مؤلف:

عماد نمرودی

انتشارات معبد مهر

تهران - پاییز ۱۴۰۳

MCEID

انتشارات معبد مهر

سرشناسه	: نمرودى، عماد، ۱۳۶۶-
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: مجموعه دعاوی امور حسبی/مؤلف عماد نمرودى؛ ناظر ویراستار علیرضا حیدری.
مشخصات نشر	: تهران: معید مهر، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: [۳۲۰]ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۴۸۶۱-۳۱-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه:ص. [۳۲۰]
موضوع	: امور حسبی -- ایران Probate law and practice – Iran Inheritance and succession – Iran آرای حقوقی -- ایران Judgments – Iran
رده بندی کنگره	: ۴۸۳۰ KML
رده بندی دیویی	: ۵۵۰۵۲/۳۶۴
شماره کتابشناختی ملی	: ۹۸۱۸۵۳۷

عنوان کتاب:	مجموعه دعاوی امور حسبی
مؤلف:	عماد نمرودى
ناظر ویراستار:	علیرضا حیدری
ناشر:	انتشارات معید مهر
ویراستار:	مهران غلامیان
طراحی جلد:	آرام یعقوبی
نوبت چاپ:	چاپ اول - پاییز ۱۴۰۳
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۴۸۶۱-۳۱-۳
قیمت:	۳/۹۰۰/۰۰۰ ریال
تلفن:	۰۲۱-۲۲۱۱۱۲۸۴
پایگاه اینترنتی:	www.Moeid.law www.Moeid.academy
پست الکترونیکی:	Info@moeid.academy

فهرست مطالب

.....	سخن ناشر	۱۵
.....	پیشگفتار	۱۷
.....	بخش اول: تحریر ترکه	۱۹
.....	فصل اول: تبیین موضوع	۲۱
.....	ترکه چیست؟	۲۳
.....	در چه مواردی تحریر ترکه الزامی است؟	۲۳
.....	آیا تحریر ترکه باید در زمان خاصی انجام شود؟	۲۴
.....	مهر و موم ترکه به چه مناسبت؟	۲۴
.....	چه اشخاصی می توانند تضای مهر و موم ترکه را نمایند؟	۲۴
.....	۱- ورثه متوفی یا سایرین	۲۵
.....	۲- موصی له	۲۶
.....	۳- طلبکار متوفی	۲۷
.....	۴- وصی	۲۸
.....	۵- رئیس حوزه قضایی	۲۸
.....	بررسی درخواست و صدور جلسه مهر و موم ترکه در سه رای حل اختلاف	۲۸
.....	اجرای قرار مهر و موم	۲۹
.....	مهر و موم ترکه به چه صورتی انجام می شود؟	۲۹
.....	اعتراض به مهر و موم ترکه به چه نحو است؟	۲۹
.....	چه اشخاصی می توانند درخواست رفع مهر و موم ترکه را کنند؟	۳۰
.....	تکالیف و تصمیم دادگاه در خصوص درخواست رفع مهر و موم ترکه	۳۰
.....	جهت برداشتن مهر و موم ترکه چه اقداماتی لازم است؟	۳۱
.....	آیا امکان انجام هم زمان مهر و موم ترکه و تحریر ترکه وجود دارد؟	۳۱

- ۳۲..... تشریفات اجرای تحریر ترکه
- ۳۳..... نکات حین تحریر ترکه
- ۳۴..... قبول یا رد ترکه
- ۳۵..... شرایط رد ترکه چیست؟
- ۳۵..... تحریر ترکه چقدر زمان می برد؟
- ۳۵..... مراحل تحریر ترکه
- ۳۶..... تحریر ترکه در صلاحیت کجاست؟
- ۳۶..... صورت مجلس
- ۳۷..... دارک مورد نیاز برای تحریر ترکه
- ۳۷..... تحریر ترکه امضاء بدون سند
- ۳۸..... نحوه استعمال در تحریر ترکه
- ۳۸..... عدم حضور در جلسه تحریر ترکه
- ۳۹..... قبول یا رد ترکه توسط اراث
- ۳۹..... قبول ترکه و یا رد ترکه چه عری دارد؟
- ۴۰..... شرایط رد و یا قبول ترکه به چه است؟
- ۴۱..... انواع قبولی در قبول ترکه
- ۴۱..... قبولی به صورت کاملاً مشروط به تحریر
- ۴۱..... قبول به صورت کاملاً مطلق
- ۴۲..... قبولی به صورت صریح و یا ضمنی
- ۴۳..... فصل دوم: آیین دادرسی
- ۴۵..... نمونه دادخواست صدور قرار مهر و موم و تحریر ترکه متوفی
- ۴۷..... فصل سوم: نمونه آرا و نظریات مشورتی قوه قضاییه
- ۴۹..... نمونه آرای صادره از دادگاهها:
- ۵۶..... نظریات مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضاییه:

پیوست‌ها.....	۶۱
پیوست ۱: مواد قانونی مرتبط.....	۶۳
قانون شورای حل اختلاف:.....	۶۳
قانون امور حسبی:.....	۶۳
پیوست ۲: پرسش و پاسخ.....	۷۲
بخش دوم: تقسیم ترکه.....	۷۳
فصل اول: تسین موضوع.....	۷۵
مبحث یکم: تقسیم ترکه مطابق قانون مدنی و قواعد ارث.....	۷۷
بند اول (ارث - حقوق ایران).....	۷۷
بند دوم (موجبات ارث).....	۷۸
الف: نسب.....	۷۸
ب: سبب.....	۸۱
بند سوم (طرح درخواست تقسیم ترکه).....	۸۲
بند چهارم (درخواست تقسیم ترکه).....	۸۳
بند پنجم (رسیدگی به درخواست تقسیم ترکه).....	۸۴
بند ششم (نحوه تقسیم ترکه).....	۸۶
بند هفتم (زمان استقرار مالکیت وراثت بر ترکه بعد از حدیثات تقسیم).....	۸۸
بند هشتم (تعمیم به مقررات تقسیم اموال مشاع قانون مدنی).....	۸۹
مبحث دوم: مسائل شکلی درخواست تقسیم ترکه.....	۹۹
بند یکم (مدارک مورد نیاز برای تقسیم ترکه).....	۹۹
بند دوم (مدت زمان و هزینه تقسیم ترکه).....	۹۹
بند سوم (نمونه درخواست تقسیم ترکه).....	۹۹
بند چهارم (محکمه صالح به رسیدگی).....	۱۰۰
فصل دوم: نمونه آرا و نظریات مشورتی.....	۱۰۱

۱۰۳	بند یکم) نمونه آرا محاکم
۱۱۲	بند دوم: نمونه نظریات مشورتی
۱۲۱	پیوست‌ها
۱۲۳	پیوست ۱: مواد قانونی مرتبط با تقسیم ترکه
۱۳۲	پیوست ۲: پرسش و پاسخ
۱۳۵	بخش سوم: انحصار وراثت
۱۳۷	فصل اول: تبیین موضوع
۱۳۹	بحث اول: ارث
۱۳۹	گفتار اول: موجبات ارث
۱۳۹	بند اول: ارث نسبتی
۱۴۰	بند دوم: ارث سببی
۱۴۲	گفتار دوم: بحث ارث
۱۴۲	بند اول: مرگ ارث
۱۴۵	بند دوم: موانع ارث
۱۴۵	۱) قتل مورث
۱۴۶	۲) کفر
۱۴۶	۳) لعان
۱۴۷	۴) ولادت از زنا
۱۴۷	مبحث دوم: انحصار وراثت
۱۴۷	گفتار اول: تعریف انحصار وراثت
۱۴۸	گفتار دوم: گواهی انحصار وراثت
۱۴۸	انواع گواهی انحصار وراثت:
۱۴۹	فصل دوم: آیین رسیدگی
۱۵۱	مبحث اول: دادخواست

مبحث دوم: صلاحیت.....	۱۵۳
گفتار اول: صلاحیت ذاتی.....	۱۵۳
صلاحیت دادگاه صلح:.....	۱۵۳
صلاحیت شورای حل اختلاف:.....	۱۵۴
گفتار دوم: صلاحیت محلی.....	۱۵۴
مبحث سوم: نحوه رسیدگی.....	۱۵۵
گفتار اول: اشخاص دارای صلاحیت تقاضای گواهی حصر وراثت.....	۱۵۵
بند اول: وراثت.....	۱۵۵
بند دوم: اشخاص ذینفع.....	۱۵۶
گفتار دوم: مراتب رد نیاز برای صدور گواهی انحصار وراثت.....	۱۵۶
گفتار سوم: نشر آرای.....	۱۵۷
گفتار چهارم: صدور گواهی.....	۱۵۸
مبحث چهارم: اعتراض به گواهی انحصار وراثت.....	۱۵۸
گفتار اول: اشخاص دارای صلاحیت اعتراض.....	۱۵۸
بند اول: دادستان.....	۱۵۸
بند دوم: وراثت و اشخاص ذینفع.....	۱۵۹
گفتار دوم: مرجع رسیدگی به اعتراض به گواهی انحصار وراثت.....	۱۵۹
مبحث پنجم: جرم کلاهبرداری در انحصار وراثت.....	۱۶۰
فصل سوم: نمونه آرا و نظریات مشورتی.....	۱۶۱
مبحث اول: آرای وحدت رویه.....	۱۶۳
مبحث دوم: نمونه آرای صادره از دادگاهها.....	۱۶۴
عنوان: قابلیت فرجام از رأی صادره درخصوص گواهی حصر وراثت.....	۱۶۴
عنوان: تحصیل گواهی انحصار وراثت برخلاف حقیقت.....	۱۶۶
عنوان: نحوه اصلاح و تکمیل گواهی حصر وراثت.....	۱۶۸

عنوان: دعوا علیه وراث بدون ارائه گواهی انحصار وراثت	۱۷۰
عنوان: اصحاب دعوی اعتراض به گواهی حصر وراثت	۱۷۱
مبحث سوم: نظریات مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضاییه	۱۷۲
پیوست ها	۱۷۹
پیوست ۱: مواد قانونی مرتبط	۱۸۱
پیوست ۲: پرسش و پاسخ	۱۹۴
بخش چهارم: نصب و ضم امین	۱۹۵
فصل اول: تبیین موضوع	۱۹۷
مبحث اول: مصادیق قانونی نصب یا ضم امین	۱۹۹
۱) نصب امین برای حفاظت از اموال غایب مفقودالاثر	۱۹۹
۲) نصب امین در مورد غیبت یا حبس یا ناتوانی ولی قهری	۲۰۳
۳) نصب امین برای کسی که درخواست حجر او شده است، پیش از صدور حکم قطعی	۲۰۵
۵ و ۶) نصب امین برای اداره سهم الارث جنین و همچنین اموالی که به مصارف عمومی اختصاص یافته است	۲۰۷
۷) ضم امین به ولی قهری، به جهت کفول امین یا بیماری وی	۲۱۰
۸) ضم امین به سایر اوصیای مجتمع، در صورت فوت یا حجر وصی	۲۱۰
مبحث دوم: احکام و قواعدی که میان تمام مصادیق نصب یا ضم امین مشترک است	۲۱۲
۱) اولویت های نصب یا ضم امین	۲۱۲
۲) اشخاصی که نباید به سمت امانت منصوب شوند	۲۱۳
۳) پایان سمت امین	۲۱۴
۴) مهلت قبول سمت امانت	۲۱۴

۲۱۵	 (۵) حق الزحمه امین
۲۱۷	 فصل دوم: آیین دادرسی
۲۱۹	 مبحث اول: نمونه درخواست نصب یا ضم امین
۲۲۱	 مبحث دوم: دادگاه صالح به رسیدگی به موضوع نصب یا ضم امین و مرجع اعتراض به رأی آن
۲۲۹	 فصل سوم: نمونه آرای قضایی و نظریات مشورتی اداره حقوقی قوه قضائیه
۲۳۱	 نمونه آرای قضایی
۲۳۶	 نمونه نظریات مشورتی
۲۴۹	 پیوست ها
۲۵۱	 پیوست ۱: مواد قانونی
۲۵۶	 پیوست ۲: پرسش و پاسخ
۲۵۹	 بخش پنجم: نصب قیم
۲۶۱	 فصل اول: تبیین موضوع
۲۶۴	 مبحث اول: موارد نصب قیم
۲۷۰	 مبحث دوم: اشخاصی که قانوناً مکلف به اعلام وضعیت محجور و تقاضای نصب قیم هستند
۲۷۳	 مبحث سوم: موانع قیمومت
۲۷۴	 مبحث چهارم: اولویت در نصب قیم
۲۷۷	 فصل دوم: آیین دادرسی
۲۷۹	 مبحث اول: نمونه درخواست نصب قیم
۲۸۱	 مبحث دوم: دادگاه صالح به رسیدگی به موضوع نصب قیم و مرجع اعتراض به رأی آن
۲۸۵	 مبحث سوم: نحوه رسیدگی به موضوع نصب قیم
۲۸۵	 (۱) انجام تحقیقات و تکمیل اطلاعات

۲۸۶.....	(۲) تعیین امین موقت
۲۸۶.....	(۳) نصب قیّم
۲۸۷.....	(۴) ابلاغ حکم قیمومت
۲۸۹.....	فصل سوم: نمونه آرا قضایی و نظریات مشورتی اداره حقوقی قوه قضاییه
۲۹۱.....	نمونه آرای قضایی
۳۰۱.....	نمونه نظریات مشورتی:
۳۰۹.....	پیوست‌ها
۳۱۱.....	پیوست ۱: مواد قانونی
۳۱۸.....	پیوست ۲: پرسش و پاسخ
۳۲۰.....	پیوست ۳: منابع

www.ketab.ir

سخن ناشر

سلام و درود به شما خواننده گرامی، بسیار مفتخر و خوشحالیم که کتابی از مجموعه کتب کاربردی انتشارات معید مهر را برای مطالعه انتخاب کردید. این اثر تنها قسمتی از مجموعه کتب کاربردی مجموعه معید است، تمام تلاش ما این بوده که موضوعات بیشتر مطرح شده در سطح جامعه را از انبوه موضوعات متنوع و گوناگون استخراج کنیم و به هرکدام جداگانه و تحت عنوان خاص در قالب یک کتاب پردازیم تا علاوه بر اینکه برای دانشجویان و پژوهشگران حوزه حقوق جذاب باشد، بتواند برای مردم عادی جامعه و فاقد تحصیلات حقوقی هم مفید واقع شود.

در تهیه و تنظیم این کتاب، در کنار دانش نظری و تئوری پژوهشگران مجموعه معید، از تجربه عملی گروه وکلای این مجموعه نیز بسیار استفاده شده است تا شما خواننده گرامی با رویه عملی موضوع هرچه بهتر آشنا شوید. تمامی پرونده های مطروحه در مجموعه معید که روزانه آمار قابل توجهی را به خود جلب می کنند با دقت و وسواس زیاد بررسی شده و نکات قابل ذکر آن در این کتاب بیان شده است.

در خاتمه ضمن تشکر از حسن انتخاب شما، صمیمانه انتقادات و پیشنهادات شما را پذیراییم.

پیشگفتار

هر شخص در طول حیات خود، اموالی را به دست می آورد که پس از مرگ او در اختیار اشخاص دیگری قرار می گیرد که ماترک نامیده می شود. هر فرد می تواند تا میزان یک سوم اموال خود را وصیت کند و مابقی آن متعلق به ورثه است. تنها در صورتی وصیت مازاد بر ثلث ترکه نافذ است که وراثت آن را تنفیذ کنند.

نکته مهمی که در این میان وجود دارد، میزان دارایی متوفی است؛ یعنی برای تقسیم ارث و تعیین سهم وراثت باید اموال و دارایی های او به طور دقیق مشخص باشد علاوه بر اموال منقول و غیر منقول که از طرفی به جا مانده، دیون و بدهی هایی که فرد بر عهده داشته نیز باید توسط وراثت از اموال ماترک پرداخت شود. به همین دلیل است که پس از فوت هر فردی ابتدا باید تحریر ترکه انجام شود تا لیست دیون و بدهی ها و دارایی های متوفی مشخص شود. سپس وراثت می توانند دیون متوفی را پرداخت کنند و مابقی دارایی به جا مانده از فرد را طبق مراحل حصار و وراثت تقسیم کنند.

لذا لازم است تا امور حسبی و قوانین مربوط به آن در این گفتار توضیح داده شود.